

Offshore Ingenieur van het jaar

'Mensen samenbrengen, dat is leuk'

Saskia Rijtema, ingenieur van het jaar, heeft bij Heerema Marine Contractors haar plek gevonden.

Marcel Hulspas
AMSTERDAM

Saskia Rijtema, projectmanager bij Heerema Marine Contractors (HMC), werd in november vorig jaar door het Koninklijk Instituut voor Ingenieurs KIVI NIRIA uitgeroepen tot Ingenieur van het Jaar 2008. Ze ontving de eretitel vanwege 'een belangrijke technische prestatie'; de organisatie van een ingrijpende reparatie aan een boorplatform in de Golf van Mexico. Rijtema werd daarmee voor één jaar de ambassadeur van de techniek – een taak die omvangrijker bleek dan ze had verwacht: 'Ik word gevraagd voor interviews, lezingen, presentaties, en allerlei bijeenkomsten. De uitnodigingen blijven binnenvloeden. En Kivi Niria ook niet. In het jaar hiervoor was er veel minder belangstelling voor de ingenieur van het jaar.'

De dreigende zeespiegelstijging, de energieproblematiek – dat zorgt er voor dat het vak van ingenieur weer in het middelpunt van de belangstelling staat.

'Dat klopt. Affaires als de Betuwlijn, de HSL en de Amsterdamse metro zijn niet echt reclame zijn voor het vak – alhoewel er in de eerste twee gevallen geen technische fouten zijn

'Om techniek te gaan studeren hoeft je echt geen sleutelaar te zijn'

gemaakt, maar vooral bestuurlijke. Wat mij opvalt is de positieve aandacht voor de Nederlandse ingenieur sinds de ramp in New Orleans. De Amerikanen hebben onze knowhow nodig. Blijkbaar kunnen we toch iets heel bijzonders!'

Heeft dat geleid tot een grotere de belangstelling voor technische opleidingen?

'Dat gevoel heb ik niet. En door de kredietcrisis verslapt de aandacht

hiervoor juist weer – men wacht af, vacatures worden doorgeschoven. Maar als de crisis over is, zitten we weer met hetzelfde probleem.'

U heeft eerder gezegd dat het tekort aan ingenieurs mede wordt veroorzaakt doordat het beeld dat we hebben van 'de ingenieur' helemaal scheef is.

'Iedereen denkt dat de opleiding eigenlijk alleen geschikt is voor jongens die van sleutelen houden. Maar ik ben absoluut geen sleutelaar. En ik heb veel vrienden, ook ingenieurs, die dat sleutelen ook nooit leuk vonden, toch de techniek in zijn gegaan en heel goede ingenieurs zijn. De techniekstudie is heel theoretisch. Goed zijn in wiskunde is daarom zeker belangrijk. Maar waar het om gaat is dat je wilt begrijpen hoe dingen werken, dat je graag overzicht hebt. Dat is véél belangrijker dan graag knutselen, handig zijn. Dat soort leerlingen zouden ze veel meer moeten stimuleren om de technische kant op te gaan.'

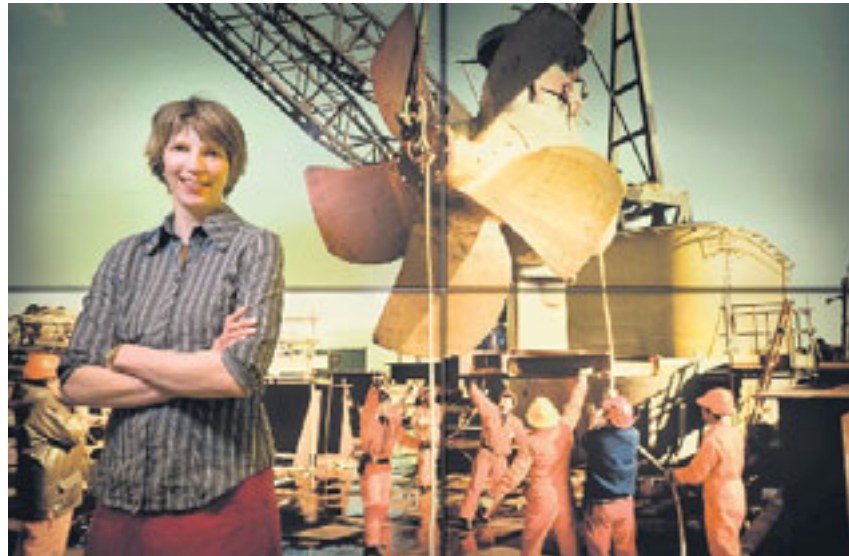
U heeft zelf aan een aantal studies geroken voordat u bij de techniek uitkwam.

'Ja! Mijn eerste studie was ontwikkelingsstudies, in Nijmegen. Maar dat was het toch niet. Ik heb vakken gevolgd voor bestuurskunde, bedrijfs-wetenschap en nog veel meer, maar uiteindelijk kwam ik terug bij mijn grote fascinatie: de kracht van de zee. Als kind was ik al dol op de zee. Ik kwam uit bij oceanografie in Utrecht, of civiele techniek in Delft. Maar ik ben heel doelgericht. Ik wilde iets studeren waar je echt iets mee kunt doen. Dus lokte Delft mij veel meer dan Utrecht.'

Daar was u wel een vreemde eend in de bijt.

'Het was meer dat ik het gevoel had een vreemde eend te zijn, dan dat dat ook zo was. Ik kwam daar aan met een volkomen verkeerd beeld van de stad en de studie. Ik wilde er in eerste instantie beslist niet wonen, in dat saaie stadje vol nerds. Maar binnen de kortste keren was ik verhuisd.'

En wat vond de TU Delft van u?

Saskia Rijtema: 'Ik kwam in Delft met een volkomen verkeerd beeld van de stad en de studie.' TACO VAN DER EB

'Ze waren daar erg argwanend, zo van: hoe haal je het in je hoofd! Hoe kun jij nou denken dat je die studie kunt doen! Letterlijk werd mij verteld: weet je wel hoeveel mensen hier ieder jaar afvallen? Ik aarzeld. Maar mijn moeder zei: als je iets leuk vindt, moet je er gewoon voor gaan. Dat gaf voor mij de doorslag.'

En u vindt het nog steeds leuk?

'Jazeker. Ik vind mijn werk hier bij HMC nog steeds geweldig. Het grote voordeel is dat je met zo veel verschillende aspecten te maken hebt. Je

moet niet alleen een technisch probleem oplossen, maar ook de spullen inkopen of fabriceren, en daarbij regelmatig overleggen met opdrachtgevers en leveranciers.'

Bent u daarvoor zelf ook regelmatig op zee?

'De laatste tijd minder dan vroeger. Ik heb twee kinderen en die wil ik toch regelmatig zien.'

Kinderen hebben en dus vaak aan wal willen zijn – is dat voor een bedrijf als HMC geen probleem?

'Nee. Toen ik pas begon, zo'n tien jaar geleden, was het: je gaat gewoon en je komt pas terug wanneer de klus af is. Wie klaagde was 'inflexibel' of had 'geen hart voor zaak'. Nu kun je van tevoren afspraken maken wanneer je gaat en terugkeert, en daar houdt iedereen zich aan. Ook mannelijke collega's zijn minder bereid om onbepaald weg te blijven. Die hebben ook partners die thuis alles maar moeten opvangen!'

► Lees verder op pagina 17

Vervolg van pagina 15

Heeft u daar persoonlijk ook aan bijgedragen, denkt u, toen u dit mannenbolwerk betrad?

'Ik denk van niet. De maatschappij verandert, en het bedrijf verandert mee. Toen ik als eerste vrouw op de afdeling kwam, kreeg ik naderhand wel te horen dat de sfeer veranderd was. Als er een vrouw bij is, gedragen mannen zich anders dan wanneer ze 'onder elkaar' zijn. Maar dat is natuurlijk alleen maar logisch.'

Wat gaat de ambassadeur van de techniek de komende maanden nog uitdragen?

'Ik wil graag meer aandacht voor de vrouwelijke ingenieur. Ik wil meiden laten zien dat er in de techniek mogelijkheden zijn, dat het leuk is. Feeling voor wiskunde is noodzakelijk, maar techniek is zeker niet alleen maar een vak voor knutselaars, of voor niet-sociale nerds. Natuurlijk zijn die mensen absoluut noodzakelijk om specifieke technische problemen op te lossen. Maar er zijn veel meer mensen nodig die breder kijken, die kunnen samenwerken.'

Dat hadden ze u in Delft niet geleerd.

'Jawel. Je hebt daar groepsoverdrachten, waarbij je gewoon ingedeeld wordt en je met je groepsleden moet leren samenwerken. In zo'n groep gebeurt iets wat je later in je werk ook meemaakt: je moet samenwerken met mensen die je eigenlijk niet liggen. Ik maak het hier bij HMC ook

HMC

Heerema Marine Contractors (HMC) transporteert, installeert en ontmantelt offshore installaties voor de internationale olie- en gasindustrie. Er werken ruim 1.000 mensen bij HMC, waarvan ongeveer eenderde op één van de drie kraanschepen. ●

mee: als je een kleine opdracht hebt, kies je gewoon de mensen die je goed liggen. Voor grotere opdrachten heb je veel meer mensen nodig – vaak ook mensen waarmee je juist niet zo gemakkelijk door één deur kunt. Toen ik hier kwam werken, vond ik dat een van de lastigste dingen. Ik was ontzettend doelgericht, als een rijdende trein. Jij doet dit, jij doet dat. Maar dat kreeg ik bikkelhard terug. Wat denk je op die manier te bereiken? Je moet mensen bij het project betrekken. Je moet de tijd nemen. Anders hebben ze totaal geen zin en interesse meer. Dat was voor mij een eye opener. Ik zou mijn werk niet kunnen doen als ik niet met heel veel verschillende mensen om zou kunnen gaan. Die moet je bij elkaar weten te brengen. Pas dan kun je iets bereiken. Dat is wat mijn werk zo leuk maakt.' ●

Kraanschip Thialf van Heerema in actie.